

מוניות חסמו את רכבו והתקשר להזמין

בבא קמא דף כז עמוד ב

אתמר, רב יהודה אמר: לא עביד איניש דינא לנפשיה, רב נחמן אמר: עביד איניש דינא לנפשיה; היכא דאיכא פסידא - כ"ע לא פליגי דעביד איניש דינא לנפשיה, כי פליגי - היכא דליכא פסידא, רב יהודה אמר: לא עביד איניש דינא לנפשיה, דכיון דליכא פסידא ליזיל קמיה דיינא; ר"נ אמר: עביד איניש דינא לנפשיה, דכיון דבדין עביד לא טרח.

שולחן ערוך חושן משפט סימן ד סעיף א

יכול אדם לעשות דין לעצמו; אם רואה שלו ביד אחר שגזלו, יכול לקחתו מידו; ואם האחר עומד כנגדו, יכול להכותו עד שיניחנו, (אם לא יוכל להציל בענין אחר) (טור), אפילו הוא דבר שאין בו הפסד אם ימתין עד שיעמידנו בדין

בבא קמא דף כח עמוד א

ת"ש: שור שעלה ע"ג חבירו להורגו, ובא בעל התחתון ושמת את שלו ונפל עליון ומת - פטור; מאי לאו במועד, דליכא פסידא! לא, בתם, דאיכא פסידא. אי הכי, אימא סיפא: דחפו לעליון ומת - חייב; ואי בתם, אמאי חייב? שהיה לו לשמטו ולא שמטו.

שולחן ערוך חושן משפט סימן שפג סעיף ב

שור שעלה על גב שור להורגו, ברשות הניזק שהוא בעל התחתון, בין שהיה תם בין שהיה מועד, ובא בעל התחתון ושמת את שורו להצילו, ונפל עליון ומת, הרי זה פטור. דחפו לעליון ומת, אם היה יכול לשמטו ולא שמטו, ב הרי זה חייב. ואם לא היה יכול לשמטו, הרי זה פטור. הגה: וכן ראובן שלקח כלי של שמעון וסמך בו חביתו של יין שלא יפול, ובא שמעון ונטל כלי שלו ונשבר חביתו של יין, שמעון חייב, דה"ל לסמכו בדבר אחר (תשובת הרא"ש כלל ק"א סימן ג').

מרת רעל עכברים על הכריך

בבא קמא דף טט עמוד א

ותנן כרם רבעי היו מציינין אותו בקוזוות אדמה, סימנא כי אדמה, מה אדמה איכא הנאה מינה, אף האי נמי כי מפרקא שרי לאיתנהוי מינה; ושל ערלה - בחרסית, סימנא כחרסית, מה חרסית שאין הנאה מינה, אף האי דלית ביה הנאה מינה; ושל קברות - בסיד, סימנא דחיוור כעצמות, וממחה ושופך כי היכי דניחוור טפי; אמר רבן שמעון בן גמליאל: בד"א - בשביעית, דהפקר נינהו, אבל בשאר שני שבוע - הלעיטוהו לרשע וימות; והצנועין מניחין את המעות, ואומרים כל הנלקט מזה מחולל על המעות הללו. רש"י בקוזוות - מולש גותן פיסת רגבים סביבות הגבולים להודיע שהוא כרם רבעי ואסור בלא פדיון. דאיכא הנאה מינה - לאחר זמן בחרישה וזריעה וקצירה. אף האי נמי איכא הנאה מינה - בפדיון. חרסית - כתותי רעפים טיבלש בלעז. וממחה ושופך - ממחה את הסיד במים ושופך סביבות הקבר. ב"א - דעבדינן להו היכירא לעוברים ושבים. בשביעית - שהוא הפקר ובהיתר הן באין לאכול. אבל בשאר שני שבוע - שהן באים לגוול יניחם ויאכלו דבר האסור והלעיטוהו לרשע וימות. כל הנלקט כו' - אלמא אלג דליתיה ברשותיה מפריק ותופס פדיונו.

העמדת פיתיון ללכידת גנב

ויקרא פרק יט פסוק יד לא תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל ויראת מאלהיך אני יקוק:

קידושין דף לב עמוד א רב הונא קרע שיראי באנפי רבה בריה, אמר: איזול איחזי אי רתח אי לא רתח. ודלמא רתח, וקעבר +ויקרא יט+ אלפני עור לא תתן מכשול! דמחיל ליה ליקריה. והא קעבר משום +דברים כ+ בל תשחית! דעבד ליה בפומביני. ודילמא משום הכי לא רתח! דעבד ליה בשעת ריתחיה. רש"י ודלמא רתח - ואמר לאבוה מידי בריתחיה. וקא עבר - רב הונא. משום לפני עור - שגורם לבנו לחטוא. בפומביני - במקום התפירה שאינו נחסר מדמיו בכך כגון בשוליי.

קידושין דף פא עמוד ב תניא: +במדבר + אישה הפרם וה' יסלח לה - מה הכתוב מדבר? באשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה והפר לה, והיא לא ידעה שהפר לה בעלה, והיתה שותה יין ומטמאה למתים. רבי עקיבא כי הוה מטי להאי פסוקא הוה בכי, אמר: ומה מי שנתכוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה, אמרה תורה: צריכה כפרה וסליחה, מי שנתכוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר - על אחת כמה וכמה! רש"י אישה הפרם - צריכין סליחה. במה הכתוב מדבר -

מאחר שאישה הפרה מה שעברה ומה זו סליחה. והיא שותה ביי - מיד ואף על פי שבהיתר כיון שהיא לאיסור נתכוונה צריכה סליחה.

תוספות קידושין דף לב עמוד א דמחיל ליה ליקריה - וצריך לומר שהודיעו קודם לכן שלא יהא כמו נתכוין לאכול [בשר] חזיר ועלה בידו בשר טלה דאמר לקמן בפ' בתרא (דף פא:) שצריך מחילה וכפרה.
ביאור היעב"ץ ואפילו הכי הויה בדיקה למידע אי רתחנא הוא, משום דשעת ריתחיה קעבד, כדמסיק.

חידושי הריטב"א קידושין דף לב עמוד א

הא דאקשינן ודילמא רתח ואיכא משום ולפני עור לא תתן מכשול ופרקינן דמחיל ליה ליקריה. קשיא לי דהא מכל מקום לא ידע בריה דמחיל ליה ליקריה, והוי כמי שעלה בידו בשר כבש ונתכוין להעלות בשר חזיר שצריך כפרה כדאיתא ביבמות ונדרים (עי' לקמן פ"א ב'), ואפשר דבלאו דלפני עור לא תתן מכשול כיון שהוא לאו כולל לא מחמרינן כולי האי ושרינן בהכי כדי לנסותו ולהדריכו בדרך ישרה אי רתח.